

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce: **L. K.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Valdice**, se sídlem Valdice, nám. Míru 55, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 10. 2017, č. j. 31 A 31/2017 – 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) dovolával ochrany před nezákonným zásahem žalované, spočívajícím v tom, že rozhodnutím ředitele žalované ze dne 14. 7. 2017, VS 8814190001/07/17-22/NVTD/1, byla P. K., nar. X (dlužník žalobce), uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody za období 6-2017 ve výši 1500 Kč, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. O tuto částku tedy byl žalobce podle svého tvrzení zkrácen na vyplacení své pohledávky za P. K. Současně s podáním předmětné žaloby žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení před krajským soudem.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 4. 10. 2017, č. j. 31 A 31/2017 – 26 (dále jen „napadené usnesení“), přiznal žalobci pod výrokem I. zcela osvobození od soudních poplatků a výrokem II. zamítl žádost žalobce o ustanovení zástupce v dané věci. Krajský soud dospěl k závěru, že k ochraně práv žalobce není potřeba zastoupení advokátem, neboť z obsahu žaloby je zřejmé, že jsou v ní obsaženy všechny zákonem předepsané formální náležitosti, včetně podrobných žalobních bodů. Žalobce rovněž prokázal, že je dostatečně kompetentní k hájení svých práv, neboť odkázal na konkrétní zákonná ustanovení, k jejichž porušení mělo podle jeho názoru dojít. V daném kontextu krajský soud nepřehlédl, že žalobce podal již více žalob ve věcech, které se od sebe skutkově ani právně příliš neliší, přičemž v některých případech mu byl již ustanoven zástupce Mgr. L. P.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti výroku II. napadeného usnesení kasační stížnost, aniž by však specifikoval některý ze zákonem předpokládaných stížnostních důvodů. Z obsahu kasační stížnosti je ovšem zřejmé, že namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a to pro nesprávné posouzení nezbytnosti kvalifikovaného zastoupení advokátem. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. je přitom podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50, záležitostí právního hodnocení věci zdejším soudem a nejde o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z http://www.nssoud.cz).

[4] V kasační stížnosti stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že k ochraně jeho práv není potřeba zastoupení advokátem. Stěžovatel zdůraznil, že ve všech řízeních, na která krajský soud odkazuje, nebylo doposud rozhodnuto a ustanovený zástupce není povinen poskytovat stěžovateli právní rady ve věcech, v nichž ustanoven není. Dále zdůraznil, že nezískal lepší právní vzdělání ani zkušenosti a předmětná žaloba obsahuje doslovně stejné náležitosti jako žaloby v řízeních, v nichž mu byl zástupce ustanoven. Současně s kasační stížností stěžovatel rovněž požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[5] O jeho návrhu rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 6. 11. 2017, č. j. 3 As 290/2017 – 14, jímž návrh zamítl. Zdejší soud nicméně v řízení o kasačních stížnostech tohoto typu netrvá na jinak povinném zastoupení advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., které je obligatorní pouze v řízení o kasační stížnosti, kterou stěžovatel napadá rozhodnutí ve věci samé (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19). V posuzovaném případě tedy stěžovatel není povinen být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem.

[6] Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Podstatou kasační stížnosti je námitka nesprávného posouzení nezbytnosti kvalifikovaného zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o jím podané zásahové žalobě.

[9] Rozhodnutí o ustanovení zástupce je vázáno na splnění kumulativních podmínek uvedených v § 35 odst. 8 s. ř. s., dle kterého *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.*

[10] Stěžovatel v posuzovaném případě splňoval první podmínku vyhovění návrhu na ustanovení zástupce, která je odvislá od splnění předpokladů pro osvobození účastníka od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. Tato skutečnost vyplývá z výroku I. napadeného usnesení, kterým krajský soud přiznal stěžovateli zcela osvobození od soudních poplatků.

[11] Druhou podmínkou je *nezbytnost* kvalifikovaného právního zastoupení k ochraně práv stěžovatele, v jejímž případě krajský soud shledal, že není naplněna, neboť ve skutkově i právně obdobných případech byl zástupce stěžovateli již ustanoven a žaloba stěžovatele v nyní projednávané věci obsahuje všechny zákonem předepsané formální náležitosti žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s., včetně podrobných žalobních bodů.

[12] Stěžovatel závěr krajského soudu rozporuje, když namítá především tu skutečnost, že mu v obdobných řízeních zástupce ustanoven byl a v posuzované věci nikoliv.

[13] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 15. 12. 2006, č. j. 8 As 60/2006 – 90, judikoval, že ustanoví-li soud účastníku řízení advokáta a v jiném skutkově obdobném řízení a identické procesní situaci témuž účastníku advokáta neustanoví, je třeba tento postup řádně a přesvědčivě odůvodnit. Tento závěr je ovšem třeba vnímat také tak, že ustanovení zástupce v jednom řízení automaticky nevede k ustanovení zástupce v každém dalším obdobném řízení. Potřebnost ustanovení zástupce vždy závisí na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu, ve kterém soud přihlíží zejména k osobním poměrům účastníka, formální a obsahové úrovni žaloby, složitosti věci a důležitosti sporu pro navrhovatele (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 As 23/2013 – 9). Velké množství žalob s obdobným předmětem v krátkém časovém rozmezí může být také projevem kverulatorního jednání, které sleduje jiné cíle než ochranu práv žalobce, což nemusí být od počátku zřejmé.

[14] Krajský soud v posuzovaném případě požadavky citované judikatury naplnil a svůj postup řádně odůvodnil. Nejvyšší správní soud se s jeho závěry ztotožňuje. Žaloba stěžovatele splňuje všechny zákonem vyžadované formální i obsahové náležitosti, bez nutnosti jejího doplnění. Stěžovatel se v dané věci zjevně dostatečným způsobem orientuje. Je přitom zřejmé, že účastník řízení může znalosti potřebné pro hájení svých práv nabýt i

aktivní účastí v řízeních o jiných obdobných věcech, přičemž okolnost, že se jedná o obdobné věci, stěžovatel nijak nezpochybňuje. Pokud dále stěžovatel požívá právní pomoc ustanoveného zástupce v jiném skutkově i právně obdobném řízení, snižuje se logicky její nezbytnost pro řízení v další (této) věci. Stěžovatel tedy může právní rady poskytnuté ustanoveným zástupcem a jiné výsledky jeho práce využít i v tomto řízení. V posuzovaném případě proto ustanovení zástupce nebylo nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele. K obdobnému závěru u stejného stěžovatele ostatně Nejvyšší správní soud dospěl i ve věci sp. zn. 1 As 256/2016 či sp. zn. 4 As 204/2017.

[15] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedené argumentace shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšné žalované, které však v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec její úřední činnosti, proto soud náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu